

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ТАРАНЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF TARANENKO AND OTHERS v. UKRAINE)**

*(Заява № 1386/24 та 4 інші заяви –
див. перелік у додатку)*

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

12 березня 2026 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Тараненко та інші проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Андреас Зюнд (*Andreas Zünd*), Голова,

Діана Сирку (*Diana Sârcu*),

Микола Гнатівський (*Mykola Gnatovskyy*), судді,

та Вікторія Марадудіна (*Viktoriya Maradudina*), в.о. заступника Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 19 лютого 2026 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявами, поданими у різні дати, зазначені в таблиці у додатку, до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

2. Про заяви було повідомлено Уряд України (далі – Уряд).

ФАКТИ

3. Перелік заявників і відповідні деталі заяв наведені в таблиці у додатку.

4. Заявники скаржилися на неналежні умови тримання їх під вартою та відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту. Деякі заявники також висунули інші скарги за положеннями Конвенції.

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

5. Беручи до уваги схожість предмета заяв, Суд вважає за доцільне розглянути їх спільно в одному рішенні.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТЕЙ 3 ТА 13 КОНВЕНЦІЇ

6. Заявники скаржилися, головним чином, за статтями 3 та 13 Конвенції на неналежні умови тримання їх під вартою і на відсутність у них ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цим.

7. Уряд стверджував, що деякі заявники не вичерпали національні засоби юридичного захисту, оскільки вони не зверталися до цивільних судів із позовом про відшкодування шкоди, яку, як стверджується, було завдано внаслідок неналежних умов тримання під вартою. Однак

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ТАРАНЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

Суд встановлював, що компенсаційний засіб юридичного захисту є ефективним лише після того, як незадовільні умови тримання під вартою було припинено (див. рішення у справі «Сукачов проти України» (*Sukachov v. Ukraine*), заява № 14057/17, пункт 113, від 30 січня 2020 року). У цій справі Уряд не вказав, що заявників було переведено, звільнено або що умови тримання їх під вартою покращилися, до того як вони подали свої заяви до Суду. Отже, це заперечення має бути відхилено.

8. Суд також зазначає, що заявники трималися під вартою у неналежних умовах. Деталі щодо тримання заявника під вартою наведені у таблиці в додатку. Суд посилається на встановлені у його практиці принципи щодо неналежних умов тримання під вартою (див., наприклад, рішення у справі «Муршич проти Хорватії» [GC] (*Muršić v. Croatia*), заява № 7334/13, пункти 96 – 101, ЄСПЛ 2016). Суд нагадує, зокрема, що під час встановлення того, чи є умови тримання такими, «що принижують гідність» у розумінні статті 3 Конвенції, серйозний брак простору у в'язничних камерах вважається дуже впливовим чинником та може становити порушення як сам собою, так і в сукупності з іншими недоліками (див. згадане рішення у справі «Муршич проти Хорватії» (*Muršić v. Croatia*), пункти 122 – 141 та рішення у справі «Ананьєв та інші проти Росії» (*Ananyev and Others v. Russia*), заяви № 42525/07 та № 60800/08, пункти 149 – 159, від 10 січня 2012 року).

9. У керівній справі «Мельник проти України» (*Melnik v. Ukraine*), заява № 72286/01, від 28 березня 2006 року) та згаданій керівній справі «Сукачов проти України» (*Sukachov v. Ukraine*) Суд уже встановлював порушення щодо питань, аналогічних тим, що розглядаються у цій справі.

10. Суд також посилається на свій стандарт доведення та методи оцінки доказів у справах щодо умов тримання під вартою (див. згадане рішення у справі «Муршич проти Хорватії» (*Muršić v. Croatia*), пункти 127 та 128). Зокрема, у відповідь на *prima facie* справу про жорстоке поводження, на яке скаржилися заявники, від Уряду очікується надання первинних доказів, в яких наводилися б плани розміщення камер та фактична кількість ув'язнених протягом конкретних періодів тримання заявників під вартою (див. згадане рішення у справі «Ананьєв та інші проти Росії» (*Ananyev and Others v. Russia*), пункт 123, та, наприклад, рішення у справі «Спаріш і Куцманд проти України» [Комітет] (*Sparysh and Kutsmand v. Ukraine*) [Committee], заяви № 49709/18 та № 49870/18, від 12 вересня 2024 року). Інші документи та фотографії, пов'язані з контролем якості повітря, харчового раціону, води, боротьбою зі шкідниками, вимірюванням температури та освітленості, лазнями, приватністю під час

користування туалетом, й послугами пральні тощо, повинні стосуватися камер та періодів тримання заявників під вартою.

11. Розглянувши всі надані йому матеріали, Суд не вбачає жодних фактів або аргументів, здатних переконати його дійти іншого висновку щодо прийнятності та суті цих скарг. З огляду на свою практику з цього питання Суд вважає, що у цій справі умови тримання заявників під вартою протягом зазначених у таблиці в додатку періодів були неналежними.

12. Суд також зазначає, що заявники не мали у своєму розпорядженні ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цими скаргами.

13. Отже, ці скарги є прийнятними та свідчать про порушення статей 3 і 13 Конвенції.

III. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ ЗА УСТАЛЕНОЮ ПРАКТИКОЮ

14. Деякі заявники подали інші скарги, які також порушували питання за Конвенцією з огляду на відповідну усталену практику Суду (див. таблицю у додатку). Ці скарги не є явно необґрунтованими у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції та не є неприйнятними з будь-яких інших підстав. Тому вони мають бути визнані прийнятними. Розглянувши всі наявні у нього матеріали, Суд доходить висновку, що вони також свідчать про порушення Конвенції у контексті його висновків в рішеннях у справах, наведених у таблиці в додатку.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

15. З огляду на наявні в нього документи та свою практику (див., зокрема, згадане рішення у справі «Сукачов проти України» (*Sukachov v. Ukraine*), пункти 165 та 167) Суд вважає за доцільне присудити суми, зазначені у таблиці в додатку.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Оголошує* заяви прийнятними;
3. *Постановляє*, що ці заяви свідчать про порушення статей 3 і 13 Конвенції у зв'язку з неналежними умовами тримання під вартою протягом вказаних у таблиці в додатку періодів та відсутністю у

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ТАРАНЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту;

4. *Постановляє*, що було порушено Конвенцію у зв'язку з іншими скаргами, висунутими за усталеною практикою Суду (див. таблицю у додатку);
5. *Постановляє*, що:
  - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені в таблиці у додатку; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
  - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 12 березня 2026 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Вікторія Марадудіна
(*Viktoriya Maradudina*)
В.о. заступника Секретаря

Андреас Зюнд
(*Andreas Zünd*)
Голова

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ТАРАНЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

ДОДАТОК

Перелік заяв зі скаргами за статтями 3 і 13 Конвенції
(неналежні умови тримання під вартою та відсутність у національному законодавстві ефективного
засобу юридичного захисту)

№	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Установа Дата початку та закінчення строку Тривалість	Площа (кв. м.) на кожного ув'язнено го	Конкретні скарги	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування матеріальної та моральної шкоди (в євро) ¹
1.	1386/24 23.12.2023	Роман Григорович ТАРАНЕНКО 1983	Йолкін Андрій Валерійович м. Кривий Ріг	Київський слідчий ізолятор з 30.04.2015 до 13.02.2024 8 років, 9 місяців та 15 днів	2,5-3,6 м ²	Переповненість (за винятком невизначеного короткого періоду, коли він мав у своєму розпорядженні понад 3 кв. м особистого простору), відсутність свіжого повітря, відсутність або неналежна якість гігієнічних засобів, відсутність приватності під час користування туалетом, відсутність або обмежений доступ до гарячої води, відсутність або погана якість постільної білизни, цвіль або бруд у камері, пасивне паління, неналежна температура, відсутність або недостатнє електричне освітлення, відсутність або недостатнє природнє освітлення, відсутність або обмежений доступ до питної води, відсутність або обмежений доступ до проточної води, відсутність або обмежений доступ до душу,	п. 1 ст. 6 Конвенції - надмірна тривалість кримінального провадження – 22.04.2015 – 30.05.2024, 2 інстанції (див. рішення у справі «Нечай проти України» (<i>Nechay v. Ukraine</i>), заява № 15360/10, пункти 67 – 79, від 01 липня 2021 року), ст. 13 Конвенції – відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з надмірною тривалістю кримінального провадження (див. рішення у справі «Нечай проти України» (<i>Nechay v. Ukraine</i>), заява № 15360/10, пункти 67 – 79, від 01 липня	9 800
2.	13429/24 08.04.2024							

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ТАРАНЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

№	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Установа Дата початку та закінчення строку Тривалість	Площа (кв. м.) на кожного ув'язнено го	Конкретні скарги	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування матеріальної та моральної шкоди (в євро) ¹
						відсутність туалетних засобів, камера заражена паразитами/гризунами, низька якість продуктів харчування, відсутність або недостатня кількість продуктів харчування.	2021 року)	
3.	36481/24 27.11.2024	Євгеній Васильович ШНЯКІН 1985	Пустинцев Андрій Віталійович м. Дніпро	Полтавська установа виконання покарань № 23 з 25.09.2023 – триває Більше 2 років, 4 місяців та 12 днів	2,5-2,9 м ²	Переповненість, камера заражена паразитами/гризунами, відсутність свіжого повітря, відсутність або неналежна якість гігієнічних засобів, відсутність або недостатнє природне освітлення, відсутність або недостатнє електричне освітлення, відсутність або недостатня кількість продуктів харчування, відсутність приватності під час користування туалетом, відсутність туалетних засобів, цвіль або бруд у камері, відсутність або обмежений доступ до душу, пасивне паління, низька якість продуктів харчування.		5 600
4.	36527/24 27.11.2024	Микола Вікторович ТОЛМАЧЕВ 1977	Пустинцев Андрій Віталійович м. Дніпро	Полтавська установа виконання покарань № 23 з 20.07.2022 – триває Більше 3 років, 6 місяців та 17 днів	2,5-3,1 м ²	Переповненість, відсутність свіжого повітря, пасивне паління, цвіль або бруд в камері, камера заражена паразитами/гризунами, відсутність або неналежна якість гігієнічних засобів, відсутність приватності під час користування туалетом, відсутність або погана якість постільної білизни,		7 500

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ТАРАНЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

№	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Установа Дата початку та закінчення строку Тривалість	Площа (кв. м.) на кожного ув'язнено го	Конкретні скарги	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування матеріальної та моральної шкоди (в євро) ¹
						відсутність або недостатня кількість продуктів харчування, відсутність туалетних засобів, відсутність або обмежений доступ до гарячої води, погана якість продуктів харчування, відсутність або обмежений доступ до душу, відсутність або недостатнє електричне освітлення, відсутність або недостатнє природнє освітлення.		
5.	4790/25 25.01.2025	Олег Вікторович КАПЕЛЮШНИЙ 1971	Кульбач Сергій Олександрович м. Лімож	Київський слідчий ізолятор 3 29.03.2024 - триває Більше 1 року, 10 місяців та 8 днів	2,5 м ²	Переповненість, відсутність свіжого повітря, відсутність або погана якість постільної білизни, відсутність або неналежна якість гігієнічних засобів, відсутність туалетних засобів, відсутність або недостатня кількість прогулянок на свіжому повітрі, відсутність або обмежений доступ до гарячої води, пасивне паління, відсутність або обмежений доступ до душу.	п. 1 ст. 6 Конвенції - надмірна тривалість кримінального провадження – з 14.11.2019 – триває, 2 інстанції (див. рішення у справі «Нечай проти України» (<i>Nechay v. Ukraine</i>), заява № 15360/10, пункти 67 – 79, від 01 липня 2021 року), ст. 13 Конвенції – відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з надмірною тривалістю кримінального провадження (див. рішення у справі «Нечай проти	6 100

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ТАРАНЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

№	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Установа Дата початку та закінчення строку Тривалість	Площа (кв. м.) на кожного ув'язнено го	Конкретні скарги	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування матеріальної та моральної шкоди (в євро) ¹
							України» (<i>Nechay v. Ukraine</i>), заява № 15360/10, пункти 67 – 79, від 01 липня 2021 року)	

¹ Та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам.